

Dagen då Magdalena Forsberg äntligen nådde prispallen

Berättelse

En medalj som vägrade komma

Måndagen den 11 februari 2002 stod Magdalena Forsberg på startlinjen vid skidstadion Soldier Hollow utanför Salt Lake City i USA. Det var hennes första lopp under vinter-OS, och det var damernas 15 kilometer i skidskytte. För de flesta åkare hade ett OS varit höjdpunkten i karriären. För Magdalena var det dessutom något mer laddat: det var kanske hennes sista riktiga chans att fylla det enda tomrum som fanns kvar i en annars lysande karriär.

I många år hade hon varit världens överlägset bästa kvinnliga skidskytt. Hon hade vunnit den totala världscupen säsong efter säsong och samlat på sig fler individuella segrar än någon annan dam. Ändå fanns där ett envist "men". Trots all framgång i världscupen hade hon aldrig lyckats ta en olympisk medalj. På de allra största mästerskapen hade det av olika skäl inte velat sig. Nu var hon 34 år, och alla – hon själv inräknad – visste att tillfällena började ta slut.

Spelet mellan fart och lugn

Skidskytte är en av idrottens mest grymma sporter på ett särskilt sätt: den kräver två helt motsatta tillstånd i samma kropp, om och om igen. Först ska man åka så fort man bara kan, med hjärtat bankande och musklerna fyllda av mjölksyra. Sedan ska man komma in till skjutvallen, andas ner pulsen på några sekunder och stå alldeles stilla för att träffa små mål på avstånd. I 15-kilometersloppet skjuter man fyra gånger, och varje miss bestraffas hårt: en hel minut läggs till sluttiden för varje skott som missar.

Just denna förmåga att växla mellan fart och lugn hade alltid varit Magdalenas styrka. Hennes bakgrund som långdåkare gjorde henne snabb i spåret, och genom åren hade hon lärt sig att samla sig vid skjutvallen även när det gällde som mest. Den 11 februari verkade allt fungera precis som det skulle.

Försprånget

Magdalena åkte fort och sköt säkert genom de tre första skjutningarna. När hon lämnade vallen för tredje gången var hennes försprång enormt: hon ledde med mer än en minut. I skidskytte är det en mycket stor marginal, och i tv-studior och vardagsrum i Sverige började man tänka det som länge känts otänkbart. Skulle hon faktiskt göra det? Skulle den eviga världscupdrottningen äntligen krönas med ett olympiskt guld?

Allt hängde nu på den fjärde och sista skjutningen. Med ett så stort försprång räckte det egentligen att hålla huvudet kallt och pricka in skotten ett efter ett.

De två skotten

Magdalena åkte in till skjutvallen, ställde sig på sin plats och höjde geväret. Benen var tunga efter alla kilometer, och pressen var enorm – just det som gör den sista skjutningen så svår. Hon sköt sitt första skott och missade. Hon laddade om, riktade på nytt och sköt igen. Också det andra skottet gick utanför. På bara några sekunder hade två missar blivit till två extra minuter, och det stora försprånget smälte bort framför ögonen på alla som tittade. Guldmedaljen, som nyss känts nästan säkert, var med ens utom räckhåll.

Här hade det varit mänskligt att tappa allt – att låta besvikelsen ta över och bara åka in. Magdalena gjorde tvärtom. Hon pressade sig genom de sista kilometrarna så hårt hon förmådde och kämpade om varje sekund. När hon gick i mål räckte det till tredje plats. Guldmedaljen gick till tyskan Andrea Henkel och silvret till norskan Liv Grete Poirée. Magdalena fick brons.

Inte färgen hon drömt om – men ändå allt

Bronsen var inte den färg hon hade hoppats på den morgonen. Men i det större sammanhanget var medaljen långt ifrån en tröst. Det var hennes allra första olympiska medalj, efter alla år då hon dominerat sin sport utan att få stå på en OS-pall. Två dagar senare, onsdagen den 13 februari, tog hon ytterligare ett brons, den gången i sprinten. Strax efter spelen avslutade hon sin karriär – och kunde göra det med precis det hon längst av allt hade saknat.

Det ligger något lärorikt i berättelsen om den här dagen. Den handlar inte i första hand om de två missade skotten, även om de blev avgörande. Den handlar om en idrottare som under många år hade burit på en obesvarad dröm, som ledde stort, tappade greppet i det viktigaste ögonblicket – och som ändå vägrade ge upp och tog sig hela vägen till prispallen. Ibland kommer det man längtat efter inte i den form man tänkt sig. Men det kan ändå bli precis tillräckligt.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
en startlinje	linjen där en tävling börjar
laddad	här: full av spänning och betydelse
ett tomrum	en lucka, något som saknas
överlägsen	mycket bättre än alla andra
envis	som inte ger med sig, som inte försvinner
ett tillfälle	en chans, ett bra ögonblick
ett tillstånd	hur något eller någon är just nu
mjölksyra	det som gör musklerna trötta och stela vid hård ansträngning
att bestraffa	att ge ett straff för något
en marginal	skillnaden mellan två resultat
att kröna	här: att belöna med den finaste segern
utom räckhåll	omöjligt att nå

ORD	FÖRKLARING
att avsluta en karriär	att sluta tävla för gott
en tröst	något som lindrar en besvikelse

Läsförståelsefrågor

1. Vilket var det enda Magdalena saknade trots sin långa framgång?
 1. en bra tränare
 2. en olympisk medalj
 3. pengar
2. Varför beskrivs skidskytte som en sport med “två helt motsatta tillstånd”?
 1. man tävlar både på sommaren och på vintern
 2. man ska åka mycket fort och sedan stå helt stilla och skjuta rätt
 3. man byter gevär mitt i loppet
3. Hur stort var Magdalenas försprång efter tre skjutningar?
 1. några sekunder
 2. mer än en minut
 3. hon låg precis sist
4. Vad hände på den fjärde och sista skjutningen?
 1. hon träffade alla skott och vann guld
 2. hon missade två skott
 3. hon föll och bröt loppet
5. Hur reagerade Magdalena efter de två missarna?
 1. hon gav upp och åkte långsamt in
 2. hon pressade sig hårt de sista kilometrarna och kämpade om varje sekund
 3. hon protesterade mot domaren
6. Stämmer påståendena med texten? Svara *ja*, *nej* eller *det står inte i texten*.
 1. Magdalena hade vunnit den totala världscupen flera säsonger tidigare.
 2. Magdalena tog guld i 15-kilometersloppet.
 3. Hon tog ytterligare ett brons två dagar senare i sprinten.
 4. Andrea Henkel grät av glädje efter sitt guld.
7. Förklara med egna ord varför just den sista skjutningen är så svår i ett skidskyttelopp. (Öppen fråga)
8. Varför kallar texten medaljen “långt ifrån en tröst”, trots att den bara var brons? (inferens)
9. Sista stycket säger att berättelsen “inte i första hand” handlar om de missade skotten. Vad handlar den om i stället? (inferens)
10. Vad menas med meningen “Ibland kommer det man längtat efter inte i den form man tänkt sig”? Ge ett eget exempel. (inferens)

11. Vilket budskap vill texten förmedla till läsaren? Sammanfatta i en mening.

Facit

1. en olympisk medalj
1. man ska åka mycket fort och sedan stå helt stilla och skjuta rätt
1. mer än en minut
1. hon missade två skott
1. hon pressade sig hårt de sista kilometrarna och kämpade om varje sekund
1. ja b) nej (hon tog brons, inte guld) c) ja d) det står inte i texten
- Exempel på svar: Då är man tröttast och pressen är som störst, samtidigt som man måste lugna kroppen och stå helt stilla för att träffa. Det lilla felet får stora följder eftersom varje miss kostar en hel minut.
- Exempel på svar: Det var hennes första OS-medalj efter många år som världens bästa utan att stå på en olympisk pall. Den fyllde alltså det tomrum hon burit på länge och betydde därför mycket mer än ett vanligt brons.
- Exempel på svar: Den handlar om en idrottare som bar på en obesvarad dröm, som ledde stort, tappade greppet i det viktigaste ögonblicket men ändå vägrade ge upp och nådde prispallen – alltså om vilja och styrka.
- Exempel på svar: Att man kan få det man önskat, men i en annan och kanske mindre version än man föreställt sig – som brons i stället för guld. (Godkänn rimliga egna exempel, t.ex. ett jobb som inte blev precis det man sökte men ändå blev bra.)
- Exempel på svar: Att man inte ska ge upp, och att det man längtat efter ibland kommer i en annan form än man tänkt sig men ändå kan vara tillräckligt.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering. Att skriva av en mening rakt ur texten räcker inte – eleven ska visa förståelse.

FÖR LÄRAREN

Reflekterande nivå (grundläggande, B1, när delvis B2). Texten är i preteritum. Tema: press, att hålla huvudet kallt, motståndskraft och att en framgång kan vara stor även när den inte blev den man drömde om. Texten är en litterär närbild av ett enda lopp (15 km individuellt, OS Salt Lake City 11 februari 2002) och kompletterar de biografiska texterna, som bara nämner OS-medaljerna kort. Frågorna 7–11 tränar inferens och slutledning. Notera att facit till 6b är “nej” (texten motsäger påståendet) medan 6d är “det står inte i texten” (texten säger ingenting om Henkels reaktion).

Diskussionsfrågor

- Magdalena ledde stort men tappade guldets på sista skjutningen. Hur hanterar man bäst en stor besvikelse mitt under en prestation, när man måste fortsätta ändå?

- Texten menar att brons ändå blev “allt” för henne. Håller du med om att en till synes mindre framgång ibland kan betyda mer än en stor? Ge exempel.
- Vad tror du betyder mest för att lyckas under hård press: talang, träning eller mentalt lugn? Motivera.
- Berättelsen säger att det man längtar efter ibland kommer i en annan form än man tänkt sig. Känner du igen det från ditt eget liv?
- **Skriv (4 meningar):** Beskriv en gång då något inte blev som du drömt, men ändå blev tillräckligt bra. Vad hände, hur kände du, och vad lärde du dig?

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Magdalena Forsberg (svenska) – https://sv.wikipedia.org/wiki/Magdalena_Forsberg
- Wikipedia: Magdalena Forsberg (engelska) – https://en.wikipedia.org/wiki/Magdalena_Forsberg
- Sveriges Olympiska Kommitté – <https://sok.se/idrottare/idrottare/m/magdalena-forsberg.html>
- Wikimedia Commons: Category Magdalena Forsberg – https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Magdalena_Forsberg

Faktagranskad i juni 2026. Maria Magdalena Forsberg (född Wallin) föddes 25 juli 1967 och växte upp i Ullånger i Ångermanland. Hon tävlade först i längdskidor och bytte sedan till skidskytte (världscupdebut i skidskytte 1994). Hon vann den totala världscupen sex säsonger i rad (1996/97–2001/02), tog sex VM-guld och två OS-brons (15 km och sprint) vid OS i Salt Lake City 2002. Hon har 42 individuella världscupsegrar, vilket var rekord bland damer (stod sig ännu 2025). Osäkerhet: källorna anger olika födelseort – svenska Wikipedia anger Örnsköldsvik, engelska Wikipedia anger Ullånger. Texten skriver därför att hon “växte upp i Ullånger”, vilket källorna är överens om.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.